

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Zagreb, 20. studenoga 2024.

**POSEBNA PRAVILA ZA SMOTRU LiDraNo
U ŠKOLSKOJ GODINI 2024./2025.**

Organizator i suorganizator:

Agencija za odgoj i obrazovanje

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih

Sjedište i adresa Državnoga povjerenstva:

Agencija za odgoj i obrazovanje

Donje Svetice 38

10000 Zagreb

dr. sc. Marijana Češi

drzavni.lidrano@azoo.hr

Donje Svetice 38

Zagreb

Vremenik:

ŠKOLSKA RAZINA: 27. – 31. SIJEČNJA 2025.

OPĆINSKA I GRADSKA RAZINA: 10. – 14. VELJAČE 2025.

ŽUPANIJSKA RAZINA: 3. – 7. OŽUJKA 2025.

DRŽAVNA RAZINA: 5. – 9. SVIBNJA 2025.

Poveznice na službene obrasce LiDraNa:

- aplikacija za koordinate: natjecanja.azoo.hr
- agencijska tablica: onaj tko učitava na AZOO, mora dodati poveznicu
- obrazac za podatke za radijski ostvaraj: onaj tko učitava na AZOO, dodaje link
- online upitnik za predsjednike županijskih povjerenstava:
<https://forms.office.com/e/3wnG45g59P>

Sadržaj

1. Kronološki slijed prijava, dostavljanja i poslova – LiDraNo 2025.....	1
2. Razine smotre i kategorije.....	4
Razine smotre.....	4
Kategorije.....	4
3. Ciljevi smotre	5
4. Izrazi i program smotre	5
5. Opis provedbe smotre LiDraNo prema razinama	5
a. Školska razina i obveze školskoga povjerenstva	6
b. Razina smotre između školske i županijske i obveze povjerenstva između školske i županijske razine.....	7
c. Županijska razina i obveze županijskoga povjerenstva	7
d. Državna razina i obveze Državnoga povjerenstva.....	9
6. Odrednice i smjernice za odabir na više razine smotre po izrazima	9
a. Odrednice i smjernice za prosudbu literarnoga stvaralaštva	9
b. Odrednice i smjernice za prosudbu samostalnih novinarskih radova	9
c. Odrednice i smjernice za prosudbu skupnih dramsko-scenskih izraza	10
d. Odrednice i smjernice za prosudbu pojedinačnih scenskih izraza	10
e. Odrednice i smjernice za prosudbu školskih listova	10
f. Odrednice i smjernice za prosudbu radijskih emisija	11
7. Upute za literarno stvaralaštvo.....	12
Literarno stvaralaštvo.....	12
8. Upute za novinarsko stvaralaštvo.....	13
Novinarsko stvaralaštvo	13
a. Upute za samostalne novinarske radove	13
b. Upute za školske listove.....	14
Općenito	14
Tiskani školski listovi	15
Digitalni školski listovi	15
9. Upute za radijsko stvaralaštvo	16
10. Upute za dramsko-scensko stvaralaštvo.....	20
Dramsko-scensko stvaralaštvo	20
Pojedinačni nastupi	20
Skupni nastupi	21
11. Brojčane odrednice po županijama za literarno, novinarsko i radijsko stvaralaštvo	23
12. Brojčane odrednice za dramsko-scensko stvaralaštvo	24

1. Kronološki slijed prijave, dostavljanja i poslova – LiDraNo 2025.

<p>ROK</p> <p>– NOSITELJ</p> <p>OBVEZE</p> <p>AKTIVNOSTI</p>	<p>AKTIVNOSTI: PRIJAVA, DOSTAVLJANJE RADOVA, POSLOVI</p>
<p>najkasnije do 7. siječnja 2024.</p> <p>– povjerenstvo između školske i županijske razine / međurazine i školsko povjerenstvo</p>	<p>– predsjednici povjerenstava zaduženi za organizaciju i provedbu razine smotre između školske i županijske razine / međurazine (npr. općinska, međuopćinska, gradska, međugradska razina ili razina gradskih četvrti)* dužni su poslati školama dopis u kojemu je naveden rok dostavljanja i broj radova za svaki pojedini izraz koji škola mora poslati na njihovu razinu nakon školske razine</p> <p>– škola je dužna obavijestiti učenike i učitelje ili nastavnike o uvjetima sudjelovanja i prijavi na smotru LiDraNo.</p> <p>Napomena:</p> <p>* Zbog neujednačenosti naziva i različitosti u županijama, razina smotre između školske i županijske razine, npr. općinska, međuopćinska, gradska, međugradska razina ili razina gradskih četvrti, u nastavku teksta koristit će se naziv međurazina.</p>
<p>najkasnije do 24. siječnja 2024.</p> <p>– školsko povjerenstvo</p>	<p>– osoba zadužena na razini škole za aplikaciju natjecanja.azoo.hr dužna je prijaviti učenike na školsku razinu smotre, a mentor učenika dužan je pravovremeno dostaviti sve točne podatke potrebne za prijavu učenika i svoje (npr. e-adresa mentora) te provjeriti jesu li učenici na razini škole prijavljeni.</p> <p>Napomena:</p> <p>Molimo vas da popunite točno sve rubrike u agencijskoj tablici LiDraNo koju možete preuzeti na poveznici s naslovne stranice.</p> <p>U aplikaciji natjecanja.azoo.hr trebaju biti popunjene sve rubrike jer je to uvjet za prelazak na više razine smotre i preuzimanje pohvalnice i zahvalnice nakon održavanja državne razine smotre. Ako učenici nisu prijavljeni u školi, i nisu označeni oni koji sudjeluju na višoj razini, neće se moći kreirati i preuzeti pohvalnice i zahvalnice.</p>

	<p>naziv za radijsko stvaralaštvo koje obuhvaća radijske novinarske emisije i radioigre ili radiodrame).</p>
<p>najkasnije do 19. veljače 2025.</p> <p>– povjerenstvo međurazine (između školske i županijske razine)</p>	<p>– predsjednik povjerenstva međurazine (npr. općinske, gradske razine ili razine gradskih četvrti Grada Zagreba) dostavlja agencijsku tablicu LiDraNo (dostupna na poveznici s naslovnice) i radove učenika na adresu škole domaćina županijskoga povjerenstva, tj. prema uputama županijskoga povjerenstva</p> <p>– mentor učenika koji je ostvario pravo sudjelovanja na županijskoj razini, dužan je osobi zaduženoj u školi za aplikaciju natjecanja.azoo.hr dostaviti popis učenika koje treba označiti za sudjelovanje na županijskoj razini smotre LiDraNo (To je uvjet za pravovremenu organizaciju i žiriranje na županijskoj razini smotre te preuzimanje pohvalnica i zahvalnica.).</p> <p>Napomena:</p> <p>– molimo vas da popunite točno sve rubrike u agencijskoj tablici LiDraNo (poveznica dostupna na naslovnoj stranici).</p>
<p>najkasnije do 24. veljače 2025.</p> <p>– županijsko povjerenstvo</p>	<p>– predsjednik županijskoga povjerenstva šalje program županijske razine smotre školama sudionicima i Državnome povjerenstvu na e-adresu drzavni.lidrano@azoo.hr (važno je zbog organizacije rada državnih izbornika)</p> <p>– prije objave programa županijske razine smotre povjerenstvo treba kontaktirati državne izbornike za dramsko-scenski izraz i uskladiti termine njihovih dolazaka</p> <p>– u programu mora biti naznačen početak i završetak dramsko-scenskih nastupa i okruglih stolova</p>
<p>najkasnije do 12. ožujka 2025.</p> <p>– županijsko povjerenstvo</p>	<p>Obveze županijskih povjerenstava, najkasnije do 12. ožujka 2025. godine:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Predsjednik županijskoga povjerenstva osigurava pravovremeno dostavljanje agencijske tablice LiDraNo (poveznica dostupna na naslovnoj stranici) i radova učenika predloženih za državnu razinu smotre na e-adrese za pojedine izraze: • literarne radove na: literarni.lidrano@azoo.hr • samostalne novinarske na: novinarski.lidrano@azoo.hr • poveznice za digitalni školski list u Word dokumentu na: listovi.lidrano@azoo.hr • tiskane školske listove slati na adresu zemaljske pošte: Agencija za odgoj i obrazovanje (LiDraNo) Donje Svetice 38, 10000 Zagreb

	<ul style="list-style-type: none"> • radijske ostvaraje na: radijski.lidrano@azoo.hr • agencijsku tablicu predloženih pojedinačnih i skupnih dramskih na: dramski.lidrano@azoo.hr • predsjednik povjerenstva osigurava dostavljanje agencijskih tablica LiDraNo na e-adresu: drzavni.lidrano@azoo.hr • predsjednik županijskoga povjerenstva dužan je osigurati pravovremeno označavanje predloženih učenika za državnu razinu smotre u aplikaciji natjecanja.azoo.hr • županijsko povjerenstvo dostavlja izvješće o održanoj županijskoj smotri prema Općim uputama i Posebnim pravilima LiDraNo 2025. na e-adresu: drzavni.lidrano@azoo.hr svim školama i Državnomu povjerenstvu. <p>Napomena:</p> <p>– pravovremeno i točno popunjena agencijska tablica LiDraNo uvjet je za pravovremenu pripremu s točnim podacima i objavu pozvanih sudionika na državnu razinu smotre. Podacima iz agencijske tablice koristi se i za organiziranje smještaja, prijevoza i programa državne smotre. Svi podaci koji su u tablicama su oni koje je upisala škola.</p>
<p>najkasnije do 23. travnja 2025.</p> <p>– Državno povjerenstvo</p>	<p>– predsjednik Državnoga povjerenstva dužan je osigurati objavljivanje svih pozvanih sudionika državne razine smotre LiDraNo 2025.</p>
<p>najkasnije do 23. svibnja 2025.</p> <p>– Državno povjerenstvo</p>	<p>– predsjednik Državnoga povjerenstva treba osigurati označavanje svih sudionika državne smotre LiDraNo u aplikaciji natjecanja.azoo.hr</p>

2. Razine smotre i kategorije

Razine smotre

- školska razina
- razina između školske i županijske – međurazina (npr. općinska, međuopćinska, gradska, međugradska razina ili razina gradskih četvrti Grada Zagreba)
- županijska razina
- državna razina.

Kategorije

- OŠ literarni izraz
- OŠ samostalni novinarski izraz

- OŠ školski list
- OŠ dramski pojedinačni
- OŠ dramski skupni
- OŠ radijski izraz (radijske emisije i radioigre / radiodrame, tj. radijski ostvaraj)
- SŠ literarni izraz
- SŠ samostalni novinarski izraz
- SŠ školski list
- SŠ dramski pojedinačni
- SŠ dramski skupni
- SŠ radijski izraz (radijske emisije i radioigre / radiodrame, tj. radijski ostvaraj).

3. Ciljevi smotre

- razvijati i poticati učeničko literarno, novinarsko i dramsko-scensko stvaralaštvo
- poticati učenike na stvaralačko izražavanje i dobrovoljno sudjelovanje na smotri
- promicati učeničko pisano i govorno izražavanje na hrvatskome jeziku
- otkrivati, pratiti i poticati učenike posebnih sklonosti, sposobnosti i kreativnosti
- predstaviti stvaralaštvo smotre LiDraNo javnosti (škola, općina, grad, gradska četvrt Grada Zagreba, županija, država).

4. Izrazi i program smotre

- literarno stvaralaštvo učenika osnovnih i srednjih škola
- dramsko-scensko stvaralaštvo učenika osnovnih i srednjih škola (pojedinačni i skupni)
- novinarsko stvaralaštvo učenika osnovnih i srednjih škola
- radijsko stvaralaštvo učenika osnovnih i srednjih škola (radijske emisije i radioigre/radiodrame)
- stručni razgovori i **okrugli stolovi** s mentorima i učenicima, pojedincima ili članovima družina, koje su dužni održati članovi prosudbenih povjerenstava **na svim razinama**
- nakladnička djelatnost (zbornik odabranih literarnih i samostalnih novinarskih radova pozvanih na državnu smotru te popis svih radova, učenika i mentora za ostale izraze smotre).

5. Opis provedbe smotre LiDraNo prema razinama

LiDraNo se organizira i provodi na školskoj, razini između školske i županijske (npr. općinskoj, međuopćinskoj, gradskoj, međugradskoj razini ili na razini gradskih četvrti), županijskoj i državnoj razini, od kojih su školska i županijska razina neizostavne za sudjelovanje na državnoj razini.

Državnomu povjerenstvu podatke o učenicima šalju samo predsjednici županijskih povjerenstava, nije potrebno državnomu povjerenstvu slati podatke sa školskih ili međurazina smotre.

a. Školska razina i obveze školskoga povjerenstva

Osnovna ili srednja škola u Republici Hrvatskoj može organizirati školsku razinu smotre sa svrhom procjene ponuđenoga i odabira najboljega za razinu između školske i županijske, odnosno županijsku razinu. Školsku razinu smotre priprema i vodi školsko povjerenstvo koje imenuje ravnatelj.

Škola je dužna pravovremeno obavijestiti sve učenike i učitelje ili nastavnike o programu smotre, o uvjetima sudjelovanja i o prijavi na školsku razinu smotre LiDraNo.

Škola je dužna prijaviti sudionike LiDraNa u aplikaciji natjecanja.azoo.hr **do 24. siječnja 2025.**

(mentor učenika dužan je pripremiti točne podatke učenika i svoje za označavanje i upis u aplikaciju natjecanja.azoo.hr i agencijsku tablicu; sve rubrike tablice i aplikacije moraju biti točno popunjene).

Nakon provedbe školske razine smotre, predsjednik školskoga povjerenstva dužan je osigurati:

- označavanje svih sudionika sljedeće razine smotre u aplikaciji natjecanja.azoo.hr – **najkasnije do 31. siječnja 2025.**
- dostaviti radove učenika i agencijsku tablicu školi domaćinu razine između školske i županijske prema uputama i programu koji im je dostavila škola domaćin razine između školske i županijske – **najkasnije do 31. siječnja 2025.**
- mentor učenika koji je ostvario pravo sudjelovanja na županijskoj razini dužan je osobi zaduženoj u školi za aplikaciju natjecanja.azoo.hr dostaviti popis učenika koje treba označiti za sudjelovanje na županijskoj razini smotre LiDraNo (To je uvjet za pravovremenu organizaciju i žiriranje na županijskoj razini smotre te preuzimanje pohvalnica i zahvalnica.) – **najkasnije do 18. veljače 2025.**

Napomene

- **Školski listovi i radijski ostvaraji** (radijski je ostvaraj jedna kategorija koja obuhvaća radijske emisije i radioigre / radiodrame): upućuju se izravno na županijsku razinu prema uputama županijskoga povjerenstva; tiskane listove škole dostavljaju isključivo putem zemaljske pošte, **nikako u PDF formatu.** Krajnji rok za dostavljanje školskih listova i radijskih ostvaraja je **16. veljače 2025.**
- Tiskani školski listovi dostavljaju se na adresu zemaljske pošte škole domaćina županijske smotre. Broj primjeraka koji treba dostaviti propisuje županijsko povjerenstvo. Poveznica za digitalni školski list dostavlja se u Word dokumentu na e-adresu prema uputi županijskoga povjerenstva. Radijski ostvaraji i podaci o njima šalju se prema uputi županijskoga povjerenstva.
- Organizator županijske razine smotre LiDraNo u županiji, tj. županijsko povjerenstvo dužno je obavijestiti sve škole na području županije o adresama i načinu dostavljanja školskih listova i radijskih ostvaraja **najkasnije do 16. veljače 2025.**

b. Razina smotre između školske i županijske i obveze povjerenstva između školske i županijske razine.

LiDraNo osnovnih i srednjih škola između školske i županijske razine organizira se odvojeno.

Organizacija i provedba razine između školske i županijske ovisi o veličini županije, broju škola i učenika u županiji. Odluku o organizaciji međurazine donosi upravno tijelo županije nadležno za poslove obrazovanja sukladno prethodno navedenim čimbenicima i u suradnji sa školama, tj.

ravnateljima, učiteljima, nastavnicima, voditeljima Županijskoga stručnog vijeća za hrvatski jezik.

Škole domaćini između školske i županijske razine, koje imenuju nadležni upravni odjeli u županijama, dužne su obavijestiti sve pripadajuće škole o broju radova, vremenu i načinu dostavljanja za svoju razinu kojoj su domaćini te o programu međurazine u skladu s ovim uputama i vremenikom najkasnije **do 7. siječnja 2024.**

Napomena

- Županije koje imaju veliki broj sudionika u literarnom izrazu, samostalnome novinarskom izrazu i dramskome izrazu (pojedinačnom i skupnom) organiziraju prosudbu između školske i županijske razine.

Povjerenstva razine između školske i županijske dužna su nakon prosudbe na svojoj razini dostaviti agencijsku tablicu LiDraNo (poveznica dostupna na naslovnoj stranici) i radove učenika koji su predloženi za županijsku razinu u skladu s Općim uputama i Posebnim pravilima smotre LiDraNo na adresu županijskoga povjerenstva za županijsku razinu **do 19. veljače 2025.**

c. Županijska razina i obveze županijskoga povjerenstva

Županijska razina smotre održava se u pravilu u županijskome središtu, ako drukčije ne odluči upravno tijelo županije nadležno za poslove obrazovanja.

Pripremu ove razine i njezinu provedbu obavljaju organizator i županijsko povjerenstvo.

Predsjednik županijskoga povjerenstva je ravnatelj škole domaćina županijskoga povjerenstva.

Županijsko povjerenstvo bira tajnika povjerenstva, imenuje organizacijsko povjerenstvo i prosudbena povjerenstva. Nadalje, brine o poštivanju pravila sudjelovanja i o tome pravodobno izvješćuje sve osnovne i srednje škole na području županije gdje se smotra LiDraNo održava.

Napomene prije održavanja županijske smotre:

- Predsjednici županijskih povjerenstava trebaju poslati ispunjen *online* obrazac s traženim podacima o planiranom održavanju županijske smotre LiDraNo 2024./2025. najkasnije do 31. siječnja 2025. na poveznici: <https://forms.office.com/e/3wnG45g59P>
- Županijska povjerenstva dužna su poslati program županijske razine smotre školama sudionicima županijske razine smotre i Državnome povjerenstvu do 24. veljače 2025. na e-adresu: drzavni.lidrano@azoo.hr.
- obvezno je održavanje okruglih stolova za sve izraze: literarni, samostalni novinarski, dramski i za radijske ostvaraje, pritom **okrugli stol radijskoga izraza**

podrazumijeva zajedničko slušanje svih radijskih ostvaraja, radijskih emisija i radioigra u cijelosti.

Županijska povjerenstva nakon održane županijske razine predlažu radove za državnu razinu u skladu s bročanim odrednicama za pojedini izraz, a Državno povjerenstvo nakon prosudbe svih pristiglih radova odabire i poziva učenike i njihove mentore na državnu smotru.

Predsjednik županijskoga povjerenstva dužan je osigurati označavanje sudionika županijske razine smotre u aplikaciji natjecanja.azoo.hr.

Nakon održane županijske smotre povjerenstva ocjenjuju organizaciju i društveno-kulturni učinak i Državnomu povjerenstvu dostavljaju izvješće o održanoj županijskoj smotri **do 12. ožujka 2025.** Do istoga dana o tome također izvješćuje sve škole koje su sudjelovale na županijskoj razini smotre. Preporučuje se da organizator (škola domaćin) na svojim mrežnim stranicama objavi informacije vezane uz organizaciju i provedbu smotre.

Zadaci za županijska povjerenstva nakon održane županijske razine smotre (najkasnije do 12. ožujka 2025.):

- predsjednik županijskoga povjerenstva osigurava pravovremeno dostavljanje agencijske tablice LiDraNo i radova učenika predloženih za državnu razinu smotre na e-adrese za pojedine izraze:

– literarne radove na: literarni.lidrano@azoo.hr

– samostalne novinarske na: novinarski.lidrano@azoo.hr

– poveznice na digitalne školske listove u Word dokumentu na: listovi.lidrano@azoo.hr, a tiskane školske listove na adresu: Agencija za odgoj i obrazovanje (LiDraNo) Donje Svetice 38, 10000 Zagreb

– radijske ostvaraje na: radijski.lidrano@azoo.hr

– agencijsku tablicu pozvanih pojedinačnih i skupnih dramskih na: dramski.lidrano@azoo.hr

– predsjednik povjerenstva osigurava dostavljanje agencijskih tablica LiDraNo na e-adresu: drzavni.lidrano@azoo.hr

- predsjednik županijskoga povjerenstva dužan je osigurati pravovremeno označavanje predloženih učenika za državnu razinu smotre u aplikaciji natjecanja.azoo.hr
- županijsko povjerenstvo dostavlja izvješće o održanoj županijskoj smotri prema Općim uputama i Posebnim pravilima LiDraNo 2025. na e-adresu: drzavni.lidrano@azoo.hr svim školama i Državnomu povjerenstvu.

Napomena

- pravovremeno i točno popunjena agencijska tablica LiDraNo uvjet je za pravovremenu pripremu s točnim podacima i objavu pozvanih sudionika na državnu razinu smotre. Podacima iz agencijske tablice LiDraNo koristi se i za organiziranje smještaja, prijevoza i programa državne smotre. Svi podaci koji su u tablicama su oni koje je upisala škola.

d. Državna razina i obveze Državnoga povjerenstva

Državna smotra LiDraNo je smotra odabranih radova u literarnome, dramsko-scenskome i novinarskome izrazu učenika osnovnih i srednjih škola u Republici Hrvatskoj. Smotra osnovnih i srednjih škola održava se u načelu odvojeno.

Državno povjerenstvo prosuđuje predložene radove sa županijske razine i poziva na državnu smotru učenike koji su ostvarili najzanimljivije, najcjelovitije i najkvalitetnije radove i izvedbe u određenome izrazu.

Nakon prosudbe članova Državnoga povjerenstva Agencija za odgoj i obrazovanje objavit će na svojim internetskim stranicama do **23. travnja 2025.** popis odabranih radova, pozvanih učenika i njihovih mentora.

Objavljeni popisi na mrežnim stranicama Agencije za odgoj i obrazovanje ujedno su i službeni poziv za sudjelovanje na državnoj razini, što znači da pozvani učenici, njihovi mentori ili njihove škole neće dobivati dodatne službene pozive za sudjelovanje na državnoj razini smotre.

Državno povjerenstvo evidentira sve sudionike državne smotre LiDraNo u aplikaciji natjecanja.azoo.hr najkasnije **do 23. svibnja 2025.**

6. Odrednice i smjernice za odabir na više razine smotre po izrazima

a. Odrednice i smjernice za prosudbu literarnoga stvaralaštva

1. vješta uporaba jezika u skladu s temom rada i dobi učenika
2. originalnost u odabiru teme i forme
3. izbjegavanje stereotipa na razini izraza
4. istraživanje vlastitoga doživljaja, svakodnevice i suvremenosti
5. uporaba hrvatskoga jezika (standardnoga, dijalekata i lokalnih govora) kao živoga jezika kojim se govori, piše i misli.

b. Odrednice i smjernice za prosudbu samostalnih novinarskih radova

1. aktualnost i zanimljivost
2. originalnost u odabiru teme
3. struktura novinarskoga rada
4. ostvarenost forme
5. odabir naslova i novinarske opreme
6. rječnik
7. stil
8. uporaba hrvatskoga jezika.

c. Odrednice i smjernice za prosudbu skupnih dramsko-scenskih izraza

1. inovativnost teme i scenskoga pristupa
2. aktualnost predloška
3. primjerenost teksta zrelosti izvođača
4. primjerenost glumačkomu potencijalu, iz interpretacije izvođača treba biti vidljivo razumijevanje onoga što se govori
5. pravilna dikcija, artikulacija
6. suigra (predstava treba biti rezultat zajedničkoga rada družine)
7. inovativnost i kreativnost te funkcionalnost scenskih rješenja (scenografija, glazba, kostimografija).

d. Odrednice i smjernice za prosudbu pojedinačnih scenskih izraza

1. inovativnost teme i scenskoga pristupa, aktualnost predloška, primjerenost teksta zrelosti izvođača, primjerenost glumačkomu potencijalu, iz interpretacije izvođača treba biti vidljivo razumijevanje onoga što govori
2. pravilna dikcija, artikulacija
3. kreativnost i funkcionalnost scenskih rješenja (osim kazivanja poezije).

e. Odrednice i smjernice za prosudbu školskih listova

Tiskani školski listovi:

1. koncepcija školskoga lista, tematska aktualnost i raznovrsnost
(Tema broja nije obvezna, ali se preporučuje.)
2. rubriciranje
3. jezik i stil
4. dizajn
5. naslovnica
6. zadnja stranica
7. duplerica
8. raznovrsnost novinarskih oblika
9. kvaliteta tekstova i oprema
10. ilustracije i fotografije.

Digitalni školski listovi:

1. koncepcija školskoga lista, tematska aktualnost i raznovrsnost
(Tema broja nije obvezna, ali se preporučuje.)

2. rubriciranje
3. jezik i stil
4. dizajn
5. naslovnica
6. navigacija (kroz sadržaj)
7. raznovrsnost novinarskih oblika
8. kvaliteta tekstova i oprema
9. audiosadržaji i videosadržaji (ilustracije i fotografije, forumi, ankete i dr.)
10. kontinuirana nadopuna sadržaja.

f. Odrednice i smjernice za prosudbu radijskih emisija

Radijski ostvaraji koji se predlažu za smotru LiDraNo 2025. ne smiju biti objavljeni, nagrađeni ili sudjelovati na nekom od natječaja prije održavanja državne smotre LiDraNo 2025. **Radijski ostvaraj pod kojim se podrazumijeva radijska (novinarska) emisija ili radioigra ili radiodrama treba biti:**

1. napravljen po svim odrednicama radijskoga izraza
2. tematski primjeren interesima učenika
 - zaokružena cjelina koja može sadržavati priloge jednoga ili više autora
 - **u trajanju od najviše 7 minuta i 59 sekundi**
3. napravljen tehnički čisto, s fonijskom jasnoćom i u granicama mogućnosti učenika i tehničkih pomagala koja postoje u školi te bez korištenja profesionalne radijske tehnike izvan škole
 - snimljen u formatu *.wav, stereo, 16bit, 44.1kHz*.

Ako materijali nisu snimljeni snimačem u navedenom formatu, nego mobitelom, moraju obvezno biti izvezeni u *.wav* ili *.mp3* formatu.

4. snimljen tijekom tekuće školske godine, kao autorsko djelo učenika koje je osmišljeno i snimljeno, tj. potpisano od strane učenika, a to znači da učenici koji potpisuju emisiju u potpunosti sudjeluju u cjelokupnom procesu nastanka radijske (novinarske) emisije ili radioigre (radiodrame): odlučuju o temi i sadržaju radijske emisije ili radioigre, stvaraju samostalno sinopsis, snimaju i montiraju zvuk, biraju glazbu, vode emisiju
5. snimljeni materijal, tj. tonski zapisi smiju biti upotrijebljeni isključivo za radijski izraz smotre LiDraNo i imati najavu i odjavu radijske emisije
6. radijski ostvaraji pozvani na državnu razinu smotre smiju biti objavljeni na mrežnim stranicama škole nakon održane državne razine smotre (svi će biti objavljeni i na CARNET-ovoj aplikaciji *Meduza*).

7. Upute za literarno stvaralaštvo

Literarno stvaralaštvo

Literarni radovi učenika koji se predlažu za smotru LiDraNo u 2024./2025. godini ne smiju biti radovi koji su već sudjelovali na nekom od literarnih natječaja, radovi koji su već negdje objavljeni ili nagrađeni. Ako se tijekom provedbe smotre LiDraNo utvrdi kršenje ove upute, rad će biti diskvalificiran. Radovi ne smiju biti duži od tri kartice (1 kartica = 60 slovnih mjesta x 30 redaka, tj. 1800 znakova s razmakom između riječi), trebaju biti napisani vrstom pisma *Times New Roman*, veličinom 12 točaka.

O ovome kriteriju dužni su voditi računa: mentor učenika te svi članovi prosudbenih povjerenstava za literarni izraz na svim razinama smotre. Ako se tijekom provedbe smotre LiDraNo utvrdi kršenje ove upute, rad će biti diskvalificiran.

Učenik može sudjelovati na državnoj smotri samo s jednim radom.

Autor rada može biti samo jedan učenik.

Literarni rad koji se šalje mora biti imenovan na sljedeći način:

broj županije (01 do 21)_OŠ ili SŠ_NASLOV RADA (VELIKIM slovima)_zaporka učenika (riječ od 5 slova malim slovima i 5 znamenki), npr.

05_OŠ_MOJ BICIKL_priča28365 / 21_SŠ_GRAD_ljubav68325

Svaki rad mora imati sljedeće podatke (podaci moraju biti napisani na zasebnoj stranici):

- zaporka (riječ od 5 slova malim slovima i 5 znamenki)
- ime i prezime učenika – autor rada
- naslov rada
- razred
- naziv škole
- ime i prezime voditelja/mentora
- potpuna adresa škole (ulica, broj, poštanski broj i mjesto), broj telefona i e-adresa.

Literarni radovi bez traženih podataka neće biti uvršteni u prosudbu za poziv na državnu smotru.

Literarne radove nužno je odvojiti od podataka o učeniku i školi te ih prosuđivati na svakoj od razina do državne pod zaporkom.

Sve vezano za kategoriju literarnih radova od školske do državne razine šalje se u skladu s rokovima i uputama navedenim u ovome tekstu.

Članovi Državnoga povjerenstva za literarne radove nakon prosudbe svih prispjelih predloženih radova sa županijske razine odabrat će 30 radova učenika osnovnih škola i 20 radova učenika srednjih škola.

Ako je rad napisan na jeziku neke od nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj, dostavlja se na svim razinama LiDraNa sa svim potrebnim podacima, i to na jeziku nacionalne manjine te preveden na

hrvatski jezik. Takav rad prosuđivat će se na hrvatskome jeziku, a ako se odabere za državnu razinu, bit će objavljen na oba jezika.

Uz radove pisane na dijalektu obvezno je priložiti rječnik.

Mentor učenika treba u podnožju svake stranice učeničkoga rada napisati zaporku i razred koji učenik pohađa, primjerice *život12345_8.r.*

8. Upute za novinarsko stvaralaštvo

Novinarsko stvaralaštvo

U novinarskome izrazu učenici pojedinci i družine mogu sudjelovati u tri kategorije:

- samostalni novinarski rad
- školski list (tiskani i digitalni)
- radijska emisija.

a. Upute za samostalne novinarske radove

Samostalni novinarski rad treba biti napisan novinarskim, odnosno publicističkim stilom. Učenike potičemo na pisanje informativnih, aktualnih i angažiranih novinarskih tekstova svih novinarskih formi. Naglasak treba staviti na raznolikost novinarskih formi počevši od vijesti, izvješća, intervjua, reportaža, putopisa, prikaza, osvrta, bilježaka, recenzija, komentara do novinarskoga istraživanja i blogova.

Samostalni novinarski rad treba biti novinarski opremljen. Opremu teksta čine naslov, nadnaslov i podnaslov, dok opremu u širem smislu čine međunaslovi, potpisi pod fotografijama i tekst u okvirima. Radovi ne smiju biti dulji od četiri kartice (1 kartica = 60 slovnih mjesta x 30 redaka, tj. 1800 znakova s razmakom između riječi).

Učenik može sudjelovati na državnoj razini samo s jednim radom, a autor rada može biti samo jedan učenik. Samostalni novinarski radovi koji se predlažu ne smiju biti objavljeni, osim u školskome listu i na mrežnim stranicama autorove škole, prije smotre LiDraNo 2024./2025. godine.

Svi samostalni novinarski radovi moraju biti napisani računalom u skladu s pravopisnim načelima hrvatskoga jezika. Svaki rad mora imati sljedeće podatke (podaci moraju biti napisani na zasebnoj stranici i poslani uz rad):

- zaporku
- naslov rada
- ime i prezime učenika – autor rada
- razred
- naziv škole
- ime i prezime voditelja/mentora.

Napomena

Samostalni novinarski rad koji se šalje mora biti imenovan na sljedeći način:

broj županije (01 do 21)_OŠ ili SŠ_NASLOV RADA (VELIKIM slovima)_zaporka učenika (riječ od 5 slova malim slovima i 5 znamenki), npr.

05_OŠ_ZNANJE ILI OCJENA_škola28365 / 21_SŠ_GRAD SJENA_povijest68325

Samostalni novinarski radovi prosuđuju se pod zaporkom i podatkom o razredu koji učenik pohađa da bi se zadovoljio kriterij što veće objektivnosti. Mentor učenika treba u podnožju svake stranice učeničkoga rada napisati zaporku i razred koji učenik pohađa, primjerice *život12345_8.r.*

Članovi Državnoga povjerenstva za samostalne novinarske radove nakon prosudbe svih prispjelih predloženih radova sa županijske razine odabrat će 15 radova učenika osnovnih škola i 15 radova učenika srednjih škola.

b. Upute za školske listove

Općenito

U ovoj kategoriji novinarskoga stvaralaštva mogu sudjelovati škole koje objavljuju svoje tiskane i/ili digitalne školske listove. Osnovne i srednje škole mogu županijskim povjerenstvima prijaviti i tiskane i digitalne školske listove. Kao što škole mogu prijaviti veći broj tiskanih listova, tako mogu prijaviti i više digitalnih listova ako imaju više mentora/voditelja ili ako jedan mentor/voditelj vodi više uredništava.

Školski listovi prosuđuju se na županijskoj razini.

Za smotru LiDraNo **2024./2025.** može biti prijavljen školski list koji je škola objavila nakon smotre LiDraNo **2023./2024.**

Školski se tiskani i digitalni list, da bi mogao biti pozvan na Državnu smotru, objavljuje na hrvatskome jeziku ili paralelno na hrvatskome jeziku i jeziku nacionalne manjine učenika koji u svojoj školi stvaraju list.

Tiskani i digitalni školski listovi moraju u obveznome impresumu iskazati sljedeće podatke: nakladnik, odgovorni urednik/urednica, glavni urednik/urednica, grafički urednik/urednica, mentor/mentorica novinarske družine, suradnici, ilustrator/i, fotograf/i, novinari i druge osobe koje sudjeluju u stvaranju lista.

Tiskani i digitalni školski listovi trebaju biti tematski raznovrsni. Pritom valja misliti na primjerenost dobi učenika i mladih. Novinarske priloge za tiskani i digitalni školski list pišu učenici novinari (90%), a prema potrebi i druge osobe iz škole kao suradnici. U školskom listu ne smiju biti objavljeni novinarski tekstovi profesionalnih novinara.

Dizajn tiskanoga i digitalnoga školskog lista treba biti primjeren materijalnim i tehničkim mogućnostima škole. Dizajn školskoga lista osmišljava se i nastaje u školi, a školski se list može, ako za to postoje uvjeti, oblikovati u školi ili izvan škole.

Zbog opsežnoga posla vezanoga uz izdavanje školskih listova, ova kategorija smotre preskače prethodne razine te će se školski listovi upućivati izravno na županijsku razinu smotre. Važno je da se školski listovi izložbama predoče javnosti na županijskoj razini. Za smotru LiDraNo **2024./2025.** može biti prijavljen školski list koji je škola objavila nakon smotre LiDraNo 2024.

Ako škole šalju listove koji su objavljeni do kraja **2023./2024.** školske godine, urednici školskih listova ne mogu biti učenici završnih razreda osnovne, odnosno srednje škole.

Članovi Državnoga povjerenstva za školske listove nakon prosudbe svih prispijelih predloženih školskih listova sa županijske razine odabrat će 15 školskih listova (tiskanih ili digitalnih) osnovnih škola i 15 školskih listova (tiskanih ili digitalnih) srednjih škola.

Na Državnoj smotri školski list predstavljaju dva (2) učenika (urednika) i jedan (1) voditelj/mentor. Pravo na pohvalnicu u izrazu školski list ima ukupno petero učenika, tj. dva predstavnika koji sudjeluju na državnoj razini smotre LiDraNo i još tri učenika prema odabiru mentora prijavljenih u aplikaciji *natjecanja.azoo.hr*.

Tiskani školski listovi

Nakladnik tiskanoga školskog lista je škola u kojoj djeluje novinarska družina – uredništvo pod stručnim vodstvom voditelja/mentora.

Predložene tiskane školske listove (**obvezno 8 primjeraka** zbog organizacije prosudbe) za državnu razinu smotre županijsko povjerenstvo dostavlja zemaljskom poštom na adresu Državnoga povjerenstva: Agencija za odgoj i obrazovanje (LiDraNo), Donje Svetice 38, 10000 Zagreb **do 12. ožujka 2025.** zajedno s agencijskom tablicom (poveznica dostupna na naslovnici) u kojoj su upisani točni podaci u rubrikama.

Digitalni školski listovi

Digitalni školski listovi objavljeni na školskim ili drugim mrežnim stranicama prosuđuju se na županijskoj razini. Svi novinarski tekstovi objavljeni u digitalnim školskim listovima, audiosadržaji i videosadržaji (grafički prilozi, forumi, ankete i dr.) od dana prijave do zaključenja državne smotre LiDraNo trebaju biti dostupni na prijavljenim adresama. Sadržaje je moguće dodavati i nakon prijave na smotru.

Digitalnim školskim listom ne smatra se list napravljen u obliku e-knjige (Book Creator, list u PDF-u ili sl.).

Impresum se u digitalnome školskom listu ispisuje i na internetskome mjestu na kojemu je digitalni list pohranjen, ali i u prijavi digitalnoga lista na smotru.

U prijavi je obvezno navesti i točnu adresu internetskoga mjesta na kojoj je list pohranjen. Ako se digitalni list u trenutku prosudbe ne bude mogao učitati, neće biti uvršten u prosudbu.

Digitalni školski listovi koji se predlažu za Državnu smotru trebaju biti oblikovani tako da se jednostavno i intuitivno prolazi kroz sadržaj, tj. građa treba biti raspoređena ispod vidljivih i jasnih izbornika poštujući hijerarhiju sadržaja.

Digitalni školski listovi mogu sadržavati i videosadržaje, ali isključivo učeničke uratke, a ako se brzim vezama ukazuje na videoradove pohranjene na vanjskim poslužiteljima, moraju sadržavati podatke o autorima (ime i prezime, razred, mentor).

Forumi moraju biti zatvoreni – za učenike, roditelje i radnike škole nakladnika, a sudionici trebaju vlastitim imenom i prezimenom potpisati svoje komentare.

U digitalnome školskom listu mora biti vidljiva kontinuirana nadopuna sadržaja. Nadopuna je moguća i nakon prijave na smotru. Sadržaj digitalnoga školskog lista na dan prijave na županijsku razinu mora biti vidljiv do završetka državne razine smotre. Poželjno je da poslove administratora obavljaju učenici, ali ih mogu raditi i stručne osobe, npr. informatičari.

Poveznicu za digitalni školski list školska povjerenstva dostavljaju na e-adresu županijskoga povjerenstva do datuma koje odredi županijsko povjerenstvo. Državnomu povjerenstvu predložene digitalne školske listove za državnu razinu dostavlja županijsko povjerenstvo s poveznicom u Word dokumentu na adresu e-pošte listovi.lidrano@azoo.hr do **12. ožujka 2025.** zajedno s agencijskom tablicom (poveznica dostupna na naslovnici) u kojoj su upisani točni podaci u rubrikama.

Napomena

- Organizatori županijske razine smotre trebaju voditi računa da u prosudbenom povjerenstvu za školski list bude stručnjak s područja digitalnoga školskog lista.
- Škole čiji digitalni listovi sudjeluju na smotri trebaju voditi računa da dostavljene poveznice za digitalni školski list budu dostupne. Ako poveznica ne bude dostupna, list neće biti moguće prosuditi.

9. Upute za radijsko stvaralaštvo

Radijski ostvaraj kategorija je koja obuhvaća radijske emisije ili druge novinarske radijske oblike i radioigre ili radiodrame. Oni koji se predlažu ne smiju biti objavljeni, izvedeni ili nagrađivani prije smotre LiDraNo **2024./25.** godine.

Ime radijskoga ostvaraja mora imati sljedeće podatke:

- brojčana oznaka županije (od 0 do 21)
- naslov_emisije
- naziv_škole
- godina LiDraNa.

Primjer imenovanja radijskoga ostvaraja:

01_I_PAD_JE_LET_ZRAKOPLOVNA_TEHNICKA_SKOLA_VELIKA_GORICA_2025
(brojčana oznaka županije_naslov_emisije_naziv_škole_godina LiDraNa)

Napomene

- Škole radijske ostvaraje šalju povjerenstvima putem poveznica koristeći se servisima, npr. *Jumbo mail*, *WeTransfer*, *Filemail* ili sličnim servisom za dijeljenje datoteka. Snimke ne smiju biti dostupne za slušanje nikome osim članovima povjerenstva za radijski izraz. Radijske emisije smiju biti objavljene na stranicama škole tek nakon održane državne smotre LiDraNo 2024./2025. Poveznice za slušanje i preuzimanje radijskih ostvaraja na školskoj, županijskoj i državnoj razini, šalju se elektroničkom poštom predsjedniku/ci povjerenstva određene razine smotre koji/a poveznice za slušanje i preuzimanje radijskih snimki dostavlja članovima povjerenstva za radijski izraz. Ako poveznice ne budu dostupne, povjerenstvima neće biti moguće prosuditi radijski ostvaraj.

Osim poveznice, škole su dužne elektroničkom poštom povjerenstvu određene razine smotre poslati podatke o radijskome ostvaraju (format: Word, pismo: Times New Roman, 12 točaka) **u obliku obrasca (poveznica na obrazac nalazi se na naslovnoj stranici ovih Posebnih pravila).**

Podaci su potrebni za objavljivanje radijskih ostvaraja pozvanih na državnu razinu na CARnet-ovu videoportalu *Meduza* i zbog uvida članova prosudbenih povjerenstava o uvjetima rada tijekom procesa nastanka radijskoga ostvaraja, i to od pripreme do realizacije.

Radijski ostvaraj koji se predlaže za državnu razinu smotre treba biti napravljen po svim odrednicama radijskoga izraza i primjeren uzrastu učenika.

Što znači:

- ostvaraj mora biti tematski primjeren interesima učenika
- radijska emisija mora biti zaokružena cjelina koja mora imati najavu i odjavu
- može biti sastavljena od jednoga ili više raznovrsnih novinarskih oblika i sadržavati priloge jednoga ili više autora
- radijski ostvaraj smije trajati **najviše 7 minuta i 59 sekundi**
- snimka mora biti napravljena tehnički čisto, s fonijskom jasnoćom i u granicama mogućnosti učenika i tehničkih pomagala koja postoje u školi te bez korištenja profesionalne radijske tehnike izvan škole
- snimljena u formatu *.wav, stereo, 16bit, 44.1kHz*
Ako materijali nisu snimljeni snimačem u navedenom formatu, nego mobitelom, moraju obavezno biti izvezeni u *.wav* ili *.mp3* formatu.
- da je napravljen tijekom tekuće školske godine, kao autorsko djelo učenika koji je potpisuju (što znači da učenici koji potpisuju radijski ostvaraj moraju proći cijeli proces stvaranja emisije: stvaraju samostalno sinopsis, snimaju i montiraju zvuk, biraju ili stvaraju glazbu, vode emisiju)

- tonski zapisi smiju biti upotrijebljeni isključivo za radijski izraz smotre LiDraNo (a ne za neki drugi ostvaraj ili natječaj).

a) Smjernice za novinarsku radijsku emisiju

– **najava** sadrži sljedeće podatke:

- naziv škole
- ime radijske družine (ako je škola ima)
- naslov emisije.

Primjer: učenik u najavi novinarske radijske emisije treba reći naziv škole, ime radijske družine (ako je škola ima) i naslov emisije, i to ne nužno tim redoslijedom.

– **odjava** sadrži sljedeće podatke:

- naziv ostvaraja
- ime i prezime autora (novinar, voditelj, snimatelj i sl.)
- ime i prezime mentora.

Primjer: učenik u odjavi novinarske radijske emisije treba reći naziv ostvaraja, ime i prezime autora (novinar, voditelj, snimatelj i sl.), ime i prezime mentora, i to ne nužno tim redoslijedom.

Novinarske radijske emisije mogu obuhvatiti različite sadržaje svih područja ljudskoga djelovanja i interesa. Sadržajno, novinarska radijska emisija može biti informativna, odgojno-obrazovna, zabavna, dokumentarna. Može se baviti temama koje pripadaju području znanosti, kulture i umjetnosti, religije, sporta, glazbe i sl. Svaka novinarska radijska emisija mora biti utemeljena na istraživanju, prikupljanju, oblikovanju i objavljivanju sadržaja koji su obavijesni i aktualni, ali istiniti i provjerljivi. Samo takvim pristupom nastaju novinarske radijske emisije koje će naglasiti vrijednost znanja, doprinijeti razvoju kritičkoga mišljenja i empatije, kao i izgradnji kvalitetnih odnosa među ljudima. Takvim novinarstvom učenici stječu znanje o etičkim načelima u novinarstvu i o njegovoj javnoj ulozi u društvu.

b) Smjernice za radioigru ili radiodramu

– **najava** kao dio radioigre sadrži sljedeće podatke:

- žanr (radioigra za djecu ili radioigra za mlade)
- ime i prezime autora teksta – ali i ime i prezime dramaturga ako je riječ o adaptaciji i dramatisaciji teksta
- naslov radioigre.

Primjeri najave radioigre ili radiodrame:

- u slučaju da je pisac napisao tekst, treba reći: “Radioigra za djecu: Vladimir Nazor, *Andeo u zvoniku*”
- u slučaju da je učenik napisao tekst, treba reći: “Radioigra za mlade: Marta Martić, *Kako sam trčala*”
- u slučaju da je grupa učenika napisala tekst, treba reći imena i prezimena učenika: “Radioigra za mlade: *Taksist*, tekst napisala grupa učenika (navesti imena i prezimena učenika)”.

– **odjava** kao dio radioigre sadrži sljedeće podatke:

- naslov emisije (ponoviti podatke iz najave)
- ime i prezime jednog ili više učenika:
 - dramaturga i razred
 - autora novoga teksta koji je nastajao u procesu stvaranja radioigre i razred
 - snimatelja i razred
 - montažera i razred
 - montažera i snimatelja i razred – npr., montažer i snimatelj: Hrvoje Hanzec ili npr., snimatelji: Marko Matić, Iva Ivić i montažeri: Petar Perić, Marta Mirić
- ime i prezime mentora
- naziv škole
- godina snimanja.

Radiodramski ostvaraji mogu biti utemeljeni na književnoumjetničkome tekstu, dakle dramskome, proznome ili poetskome. Tekst treba biti pripremljen za radiofonski izraz. Pritom valja misliti na umjetničku vrijednost teksta i primjernosti dobi učenika i mladih.

Ističe se da radijska emisija (odnosi se i na novinarski i na dramski izričaj) smije trajati najviše 7 minuta i 59 sekundi. Škola smije poslati najviše dva radijska ostvaraja snimljena u godini 2024./2025. Županijsko povjerenstvo nakon održane županijske razine može predložiti Državnomu povjerenstvu **najviše tri (3) radijska ostvaraja.**

Radijski ostvaraji izravno se šalju sa školske razine na županijsku razinu smotre. Županijsko povjerenstvo pri imenovanju županijskoga povjerenstva treba voditi brigu da prosudbeno povjerenstvo na županijskoj razini ima članove koji su stručnjaci na području radijskoga stvaralaštva (izraza); županijsko povjerenstvo u prosudbeno povjerenstvo za radijski izraz osim stručnjaka s područja radijskoga novinarstva i radiodrame, tonkih snimatelja ili ton majstora (profesionalaca), može uključiti učitelja ili nastavnika iz druge županije koji je educiran na području dramskoga radijskog stvaralaštva, primjerice na edukacijama Agencije za odgoj i obrazovanje. Pritom član povjerenstva ne smije biti mentor učenicima koji sudjeluju na županijskoj razini smotre.

Županijsko povjerenstvo Državnomu povjerenstvu treba dostaviti predložene radijske ostvaraje putem poveznica koristeći se servisima, npr. *Jumbo mail*, *WeTransfer*, *Filemail* ili sličnim servisima za dijeljenje datoteka, i podatke o radijskome ostvaraju i agencijsku tablicu na e-adresu:

radijski.lidrano@azoo.hr. Ako poveznice ili servisi ne budu dostupni, radijske ostvaraje neće biti moguće procijeniti.

Članovi Državnoga povjerenstva za radijsko stvaralaštvo nakon prosudbe svih prispjelih predloženih radova sa županijskih razina odabrat će najviše deset (10) radijskih ostvaraja učenika osnovnih škola i najviše deset (10) radijskih ostvaraja učenika srednjih škola.

Radijski ostvaraj pozvan **na državnu razinu smotre predstavlja dvoje (2) učenika** prema odabiru mentora, primjerice 1 učenik – novinar (ili autor teksta ili glumac ili redatelj), 1 učenik – snimatelj (najviše dva učenika) i 1 voditelj/mentor. Ako je u agencijskoj tablici i prijavnici navedeno više od dva učenika, Državno povjerenstvo, u skladu s propisima, poziva prva dva učenika navedena na popisu.

Pravo na pohvalnicu ima petero učenika – dvoje koji predstavljaju radijski ostvaraj na državnoj razini i još troje učenika prema odabiru mentora koji su prijavljeni u aplikaciji natjecanja.azoo.hr.

10. Upute za dramsko-scensko stvaralaštvo

Dramska-scenska stvaralaštvo

Županijsku smotru važno je provesti u jednome danu kada god je to moguće s obzirom na to da državni izbornik treba pogledati sve nastupe u kategoriji dramskoga stvaralaštva – pojedinačni scenski i skupni nastupi. Ova odrednica ne odnosi se na Grad Zagreb. Odstupanje je moguće u izbornim područjima koja obuhvaćaju dvije županije i u kojima je potrebno, zbog broja učenika i dramskih grupa koje sudjeluju na županijskoj razini, više vremena da se održe kvalitetni i sveobuhvatni okrugli stolovi. Posebno treba voditi brigu o učenicima koji dolaze s otoka i osigurati im ravnopravno sudjelovanje.

Predsjednici županijskih povjerenstava u županijama jednoga izbornog područja dužni su se prije sastavljanja konačnoga programa županijske smotre međusobno dogovoriti te s državnim izbornikom uskladiti dane održavanja županijske smotre da ne bi dolazilo do preklapanja.

Izvedbe pojedinačnih i skupnih scenskih nastupa koje nije gledao i prosuđivao državni izbornik neće biti pozvane na državnu razinu. Ako državni izbornik izvijesti Državno povjerenstvo o neodržavanju okrugloga stola, pojedinačni i skupni nastupi učenika određene županije neće biti uvršteni u poziv za državnu razinu smotre.

Pojedinačni nastupi

U pojedinačnim nastupima za jednu izvedbu može biti prijavljen samo jedan (1) učenik i samo jedan (1) mentor. Iz jedne se škole na Državnu smotru može predložiti samo jedan pojedinačni scenski nastup.

Ako učenik odabere tekst na jednom od jezika nacionalnih manjina, dužan je tekst govoriti i na hrvatskome jeziku.

Unutar pojedinačnih nastupa učenici mogu sudjelovati sa sljedećim oblicima:

- kazivanje poezije (pjesme pisane u stihu ili prozi)
- monolog (ulomak iz književnoga dramskog, filmskog ili proznog djela)
- povijesni govor.

Mogu se izabrati književni (objavljeni) tekstovi hrvatskih i stranih autora te tekstovi usmene književnosti, u tiskanome ili elektroničkome mediju, e-knjige i elektronički časopisi za književnost i kulturu, prema slobodnome izboru kazivača. Nije dopušteno intervenirati u tekst dopisivanjem vlastitoga teksta. **Nije dopušteno govorenje neobjavljenih vlastitih pjesničkih tekstova i govora, tekstova objavljenih na blogovima i privatnim mrežnim stranicama (ili na primjer, na mrežnim stranicama škole ili školskome listu).** Za objavljene učeničke radove potrebno je dostaviti dokaze o objavljivanju (ispis s naznakom o mjestu i vremenu objavljivanja).

Trajanje i odrednice izvedbe

- kazivanje poezije/pjesme pisane u stihu ili prozi – do četiri (4) minute
- monolog – do četiri (4) minute
- povijesni govor – do četiri (4) minute.

Izvede se uživo ili *online* pod istim uvjetima: pod jedinstvenim bijelim svjetlom i bez glazbene pratnje.

Pojedinačne izvedbe bez obzira na odabranu formu smiju trajati najduže četiri (4) minute.

Skupni nastupi

Unutar skupnih nastupa učenici mogu sudjelovati sa sljedećim vrstama izraza:

- dramsko-scenska igra
- lutkarska predstava
- recital (skupno govorenje književnoga teksta).

Napomena

- mogu biti prijavljene i forme uvjetno nazvane „neverbalno kazalište“, koje se umjesto govorom služe svim drugim relevantnim scenskim sredstvima (scenski pokret, slika, gesta, mimika, glazba).

Iz jedne se škole na Državnu smotru može predložiti samo jedan skupni nastup.

U izvedbi bilo koje vrste skupnoga nastupa može biti prijavljeno, odnosno može sudjelovati najviše deset (10) učenika i samo jedan (1) mentor.

Rekviziti za dramsko-scensko stvaralaštvo trebaju biti prilagođeni uvjetima u kojima se smotra održava (oni koji su prenosivi i koje škola može sama dopremiti). Organizator Državne smotre nakon izvješća o predloženim skupnim scenskim radovima, a na temelju popunjene tablice o skupnome scenskom radu, obavijestit će sve škole pozvane na Državnu smotru o rekvizitima koje može osigurati na Državnoj smotri.

Specifične rekvizite ili dijelove scenografije dužne su osigurati dramske družine i njihovi voditelji. U slučaju nejasnoća voditelj se treba obratiti voditelju Državnoga povjerenstva za dramsko stvaralaštvo ili predsjedniku Državnoga povjerenstva smotre odmah po objavi pozvanih na državnu razinu smotre. Naknadno će se objaviti mjesto održavanja smotre i uvjeti pozornice na kojoj će nastupati učenici unutar dramsko-scenskoga stvaralaštva.

Mogu se izvoditi književni (objavljeni) tekstovi hrvatskih i stranih autora, tekstovi usmene književnosti i tekstovi nastali iz procesa rada u dramskoj družini. Ako kazališna družina izvodi još neobjavljen tekst, uz prijavu treba organizatoru dostaviti cjelovit tekst s točnim podacima o autoru ili autorima.

Trajanje i uvjeti izvedbe

- Skupni nastupi smiju trajati od 5 do 20 minuta, što prije svega ovisi o smislu koji se predstavom (nastupom) kazuje.
- Skupni nastupi mogu se izvoditi samo na mjestu koje je za to predvidio organizator i u vremenu koje je predviđeno programom.

Odrednice za prosudbu

- inovativnost teme i scenskoga pristupa
- aktualnost predložka, primjerenost teksta zrelosti izvođača
- primjerenost glumačkomu potencijalu, iz interpretacije izvođača treba biti vidljivo razumijevanje onoga što se govori
- pravilna dikcija, artikulacija
- suigra (predstava treba biti rezultat zajedničkog rada družine)
- inovativnost i kreativnost te funkcionalnost scenskih rješenja (scenografija, glazba, kostimografija).

Preporuka voditeljima

- ne koristiti kazališne profesionalce pri realizaciji skupnih scenskih nastupa i njegovati amaterizam u najboljem smislu te riječi
- njegovati vlastiti stil družine, a ne oponašati viđene profesionalne predstave
- osmišljavati i ostvarivati proces rada na predstavi kao istraživanje koje će učenike, družinu i voditelja obogatiti novim iskustvima.

11. Brojčane odrednice po županijama za literarno, novinarsko i radijsko stvaralaštvo

Brojčane odrednice za samostalne novinarske radove, školske listove i radijsko stvaralaštvo prema kojima se predlažu radovi za Državnu smotru od kojih će Državno povjerenstvo odabrati one radove koji će biti pozvani na Državnu smotru:

br. ž.	županija	literarni radovi		novinarsko stvaralaštvo				radijsko stvaralaštvo	
				samostalni novinarski radovi		školski listovi			
		OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ
1	ZAGREBAČKA	7	3	5	2	5	3	3	3
2	KRAPINSKO-ZAGORSKA	5	2	3	2	3	2	3	3
3	SISAČKO-MOSLAVAČKA	5	3	4	2	4	3	3	3
4	KARLOVAČKA	4	3	3	2	3	3	3	3
5	VARAŽDINSKA	7	3	5	2	5	3	3	3
6	KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	3	2	2	2	2	2	3	3
7	BJELOVARSKO-BILOGORSKA	4	3	3	2	3	3	3	3
8	PRIMORSKO-GORANSKA	9	7	6	5	6	6	3	3
9	LIČKO-SENJSKA	2	2	2	2	2	2	3	3
10	VIROVITIČKO-PODRAVSKA	3	2	2	2	2	2	3	3
11	POŽEŠKO-SLAVONSKA	2	2	2	2	2	2	3	3
12	BRODSKO-POSAVSKA	5	3	3	2	3	3	3	3
13	ZADARSKA	5	4	4	3	4	4	3	3
14	OSJEČKO-BARANJSKA	10	6	7	5	7	6	3	3
15	ŠIBENSKO-KNINSKA	3	3	2	2	2	3	3	3
16	VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	8	3	5	2	5	3	3	3
17	SPLITSKO-DALMATINSKA	14	8	10	7	10	8	3	3
18	ISTARSKA	8	5	5	4	5	5	3	3
19	DUBROVAČKO-NERETVANSKA	5	4	3	2	3	3	3	3
20	MEDIMURSKA	5	2	3	2	3	2	3	3
21	GRAD ZAGREB	19	14	13	12	13	13	3	3
UKUPNO		133	84	92	66	92	81	60	60
UKUPNO		217		158		173		120	

12. Brojčane odrednice za dramsko-scensko stvaralaštvo

Brojčane odrednice za **pojedinačno i skupno** dramsko-scensko stvaralaštvo prema kojima se predlažu izvedbe za Državnu smotru:

br. ž.	županija	dramsko-scensko stvaralaštvo			
		pojedinačno		skupno	
		OŠ	SŠ	OŠ	SŠ
I. IZBORNO PODRUČJE					
01	ZAGREBAČKA	2	1	3	2
02	KRAPINSKO-ZAGORSKA	1	1		
05	VARAŽDINSKA	2	1		
20	MEĐIMURSKA	1	1		
II. IZBORNO PODRUČJE					
06	KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	1	1	2	1
07	BJELOVARSKO-BILOGORSKA	1	1		
10	VIROVITIČKO-PODRAVSKA	1	1		
III. IZBORNO PODRUČJE					
03	SISAČKO-MOSLAVAČKA	2	1	2	1
04	KARLOVAČKA	1	1		
IV. IZBORNO PODRUČJE					
08	PRIMORSKO-GORANSKA	3	3	3	2
09	LIČKO-SENJSKA	1	1		
18	ISTARSKA	2	2		
V. IZBORNO PODRUČJE					
11	POŽEŠKO-SLAVONSKA	1	1	3	2
12	BRODSKO-POSAVSKA	2	1		
14	OSJEČKO-BARANJSKA	3	3		
16	VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	2	1		
VI. IZBORNO PODRUČJE					
13	ZADARSKA	2	2	2	1
15	ŠIBENSKO-KNINSKA	1	1		
VII. IZBORNO PODRUČJE					
17	SPLITSKO-DALMATINSKA	4	4	3	2
19	DUBROVAČKO- NERETVANSKA	2	1		
VIII. IZBORNO PODRUČJE					
21	GRAD ZAGREB	6	7	3	3
UKUPNO		41	36	21	14